

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Кафедра кінознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Олена АЛЕКСАНДРОВА

« 23 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КІНОПРОЦЕСУ: СУЧАСНЕ ОСМИСЛЕННЯ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

спеціальність В 1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
(назва освітньої програми)

Розробник:

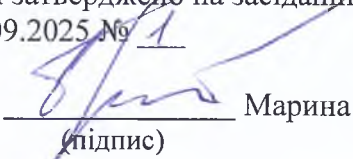
Погребняк Галина Петрівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри кінознавства

Викладач:

Погребняк Галина Петрівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри кінознавства

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри кінознавства

Протокол від 01.09.2025 № 1

Завідувач кафедри Марина БРАТЕРСЬКА-ДРОНЬ
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

Кандидат мистецтвознавства,

ст. викладач кафедри продюсерства

аудіовізуального мистецтва та виробництва

03.09.2025

 Людмила НОВІКОВА
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретичні засади кінопроцесу: сучасне осмислення» розроблена відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонентів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, затвердженого рішенням Вченої ради від 28 травня 2024 р., протокол № 6 (введено в дію наказом від 28.05.2024 № 97-Д).

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	Перший рік навчання			
Семестр	1	-		
Кількість кредитів -	3	-		
Загальний обсяг годин -	90			
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	14	-		
	Семінарські			
	10	-		
	Самостійна робота			
	66	-		
Вид підсумкового контролю	екзамен	-		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Теоретичні засади кінопроцесу: сучасне осмислення» – формування в аспірантів чіткої системи теоретичних знань, необхідних в галузі експертизи творів аудіовізуального мистецтва другої половини XX початку XXI століття.

Завдання дисципліни :

- формування обізнаності з понятійно-категоріальним апаратом дисципліни;
- надання теоретичних знань щодо закономірностей розвитку сучасного кінопроцесу;
- формування обізнаності із засадами аналізу художнього рівня, мистецької, культурної, історичної, етнографічної цінності творів сучасного аудіовізуального мистецтва;
- поглиблення знань, щодо розуміння логіки та суперечностей сучасного кінопроцесу;
- ознайомлення здобувачів з новітніми технологіями створення сучасних аудіовізуальних творів;
- формування вмінь щодо визначення відповідності творів сучасного аудіовізуального мистецтва вимогам законодавства про захист суспільної моралі.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН-01 Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості, стратегії дослідження художньої творчості, основні тенденції загальних мистецьких процесів у історичних вимірах.

ПРН-05 Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання, планувати та здійснювати наукові дослідження.

ПРН-06 Вміти ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень, застосовувати наукову мистецтвознавчу термінологію в сфері аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва.

ПРН-07 Вміти оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати критичний аналіз творів аудіовізуального мистецтва, орієнтуватися в тенденціях розвитку аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва, осмислювати сучасні культурно-мистецькі процеси.

ПРН-09 Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість розв'язувати значущі наукові, соціально-культурні та мистецькі проблеми у сфері аудіовізуального мистецтва з урахуванням соціальних, економічних і правових аспектів.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення (за потребою) – ноутбук, телевізор, екран, проєктор.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
лекції		семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота	
1 курс / 1 семестр:							
Тема 1. Екранні мистецтва як медіатор транскультурних процесів у сучасній художній культурі	12	2	2				8
Тема 2. Методологія вивчення видової та жанрової специфіки сучасного кінематографа	12	2	2				8
Тема 3. Трансформація теоретичних моделей кінопроцесу в умовах цифрової культури та глобалізаційних викликів	14	2	2				10
Тема 4. Моделі авторського кіно як простір транскультурних взаємодій у творчо-виробничому контексті	18	2	2				14
Тема 5. Теоретичні підходи до дослідження кінопроєкту як інструменту культурної політики та творчого управління	12	2	2				8
Тема 6. Теоретико-методологічне осмислення рекламно-інформаційних структур як складових екранного виробництва в контексті сучасної культурної та медіа-рефлексії	10	2					8

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
Тема 7. Міжкультурний вимір теоретичного осмислення кінофестивалів у сучасному кінопроцесі	12	2					10
УСЬОГО	90	14	10				66

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Екранні мистецтва як складова сучасної художньої культури

Теоретичні підходи до вивчення поняття «сучасність», яке охоплює те, що відбувається тут і тепер, в цей момент, безпосередньо на наших очах, протягом нашого життя. Теоретичні засади розуміння сучасності як можливості занурення екранних мистецтв у сьогодення і його спроможність відповідати запитам суспільства. Сучасні теоретичні аспекти кінематографічного продукту як такого, що криється в його здатності бути суголосним нагальним естетичним і суспільним запитам сьогодення – відповідати певній системі цінностей, бути цікавим сучасному глядачу. Теоретичні підходи вивчення поняття «сучасність», що лежить у сфері тематично-сюжетній та образно-виражальній й диктує свідомий вибір екранними мистецтвами нагальних тем і сюжетів, залежить від суспільно-політичних реалій. Образна мова сучасного кіно, яка корегується змінами матеріально-чуттєвого, технологічного характеру, що їх переживає людство.

Теоретичні основи вивчення поняття «процес» як послідовної зміни предметів і явищ, що відбувається закономірним порядком, як сукупність ряду послідовних дій, спрямованих на досягнення певного результату. Кінематограф як галузь культури та економіки, що об'єднує всі види професійної діяльності, пов'язаної з виробництвом, розповсюдженням, зберіганням та демонструванням фільмів, а також навчально-наукову роботу. Кіновиробництво, кінознавство, кінокритика, кіноосвіта як основні складові сучасного кінопроцесу крізь призму теорії кіно.

Теоретичні підходи до вивчення понятійно-категоріального апарату; розкриття закономірностей розвитку сучасного кінопроцесу; аналіз художнього рівня, мистецької, культурної, історичної, етнографічної цінності творів сучасного аудіовізуального мистецтва; поглиблення знань, щодо розуміння логіки та суперечностей сучасного кінопроцесу; ознайомлення з новітніми технологіями створення сучасних аудіовізуальних творів; формування вмінь щодо визначення відповідності творів сучасного аудіовізуального мистецтва вимогам законодавства про захист суспільної моралі як основні завдання навчальної дисципліни.

Основні поняття/ключові слова: кінематографічний продукт, сучасність, процес, кінопроцес, аудіовізуальні твори.

Рекомендована література: 9, 11, 12, 25

Тема 2. Методологія вивчення видової та жанрової специфіки сучасного кінематографа

Теоретики екранних мистецтв про неігровий, ігровий, анімаційний кінематограф і принцип наростання художньої умовності. Неігрове кіно як вид кіномистецтва, що оперує зйомками реальних подій і людей та має такі різновиди: кінохроніка, наукове кіно, документальне кіно. Теоретичні засади ігрового кінематографа як найбільш популярний вид кіномистецтва, де екранний образ створюється в різній мірі життєвої достовірності – від поетико-документальної до відкрито умовної, поетико-театральної. Теоретичні засади анімації як одного з найбільш умовних видів кіномистецтва, базований на ефекті «оживлення» знімальних об'єктів, котрі не лише приводяться до руху на екрані, але й отримують можливість відчувати й мислити.

Теоретики кіно про жанр фільму як своєрідний код за допомогою котрого режисер вибудовує параметри глядацького емоційного очікування. Проблема жанрової класифікації ігрового та неігрового кіно. Теоретичні засади естетико-центристського та літературо-центристського підходів до жанрової диференціації в кіно. Специфіка жанрової класифікації ігрового кіно. Теоретичні підходи до вивчення драматичних жанрів в ігровому кіно: драми (соціально-психологічна, лірико психологічна), мелодрами, трагедії (трагікомедія, трагіфарс), комедія (лірична, сатирична, ексцентрична); пригодницьких жанрів (детектив, героїко-пригодницький фільм, науково-пригодницький фільм); епічних жанрів (кіноепопея, кінороман, кіноповість, кіноновела); ліро-епічних жанрів (кінобалада, кінолегенда, кіноказка, кінопоема, кінопоема).

Основні поняття/ключові слова: неігровий кінематограф, ігровий кінематограф, анімаційний кінематограф, кінохроніка, наукове кіно, документальне кіно, жанр фільму, драма, мелодрама, трагедія, комедія, пригодницький жанр, епічний жанр, ліро-епічний жанр.

Рекомендована література: 8-10, 13, 14, 26

Тема 3. Трансформація теоретичних моделей кінопроцесу в умовах цифрової культури та глобалізаційних викликів

Осмислення кінопроцесу як складної естетичної структура, в якій поєднуються художні, технологічні та перцептивні виміри екранної реальності. Сучасне теоретичне осмислення кінопроцесу, що виходить за межі класичного розуміння кіно як автономного мистецтва й дедалі частіше постає в руслі філософії образу, теорій візуальності та феноменології екранного досвіду. Кінематограф не лише як форма репрезентації дійсності, а як специфічний спосіб її естетичного конструювання, що формує особливий тип чуттєвого та когнітивного переживання. Виявлення естетики сучасного кінопроцесу крізь призму трансформації базових категорій кіномови – простору, часу, руху, ритму, монтажу та світла. Набуття даними елементами (простором, часом, рухом, ритмом, монтажем та світлом) автономної художньої цінності та формування екранного образу як самодостатньої події сприйняття. Переосмислення хронотопу, фрагментація наративу, домінування візуального над вербальним. Посилення ролі афективних і тілесних реакцій глядача, що зумовлюють зсув від

наративно-ілюстративної моделі кіно до експресивно-перцептивної. Феномен екранної чуттєвості як ключової естетичної категорії сучасного кіно. Теоретичні підходи до вивчення екрану не лише як носія зображення, а як медіуму досвіду, що активізує мультисенсорне сприйняття, формує нові режими присутності та занурення. Зближення теоретичних засад кінопроцесу з ідеями феноменології (тілесність, інтенціональність, емпіричний досвід), постструктуралістської естетики та теорій афекту. Інтерпретація кінопроцесу як відкритого естетичного дискурсу, в якому авторство перестає бути фіксованою інстанцією, а художній сенс формується у просторі взаємодії між твором, технологічним середовищем і глядацькою рецепцією. Студіювання сучасних екранних практик від артхаусного та експериментального кіно до гібридних форм аудіовізуального мистецтва, як актуалізація проблеми меж жанру, стилю та медіальної ідентичності. Естетично ускладнене осмислення теоретичних засад кінопроцесу, що дозволяє розглядати екранні мистецтва як полісемантичний художній феномен, що функціонує на перетині естетики, філософії, психології сприйняття та культурної теорії. Сучасний кінематограф як відображення реальності та як автономний простір смислотворення, у якому візуальний образ набуває статусу події, а глядацький досвід статусу активного естетичного співтворення.

Основні поняття/ключові слова: трансформація кінопроцесу, теоретичні моделі, цифрова культура, глобалізаційні виклики, сучасний кінематограф, кіномистецтво, медіаіндустрія, аудіовізуальні практики, кінематографічні тренди, культурні зміни, технологічні інновації, глобальний кіноринок, кінематографічна естетика, цифрові медіа.

Рекомендована література: 3, 11, 21

Тема 4. Моделі авторського кіно як простір транскультурних взаємодій у творчо-виробничому контексті

Осмислення *авторського кіно* як унікальної форми художньої творчості, яка перебуває на перетині *творчих амбіцій митця та виробничих обмежень кінопроцесу*. Розгляд моделей авторського кіно розглядаються не лише як прояв індивідуального стилю режисера чи сценариста, а як складний комплекс художніх, технологічних та інституційних практик, що визначають форму, зміст і спосіб реалізації кінопроєкту. Теоретики кіно про особливості продукування та дистрибуції авторських фільмів. Світовий досвід продюсування, продукування та розповсюдження авторського кіно в світлі кінотеорії. Запозичення іноземного досвіду виробництва та поширення авторських фільмів в Україні. Європейська та американська продюсерські моделі підтримки національних моделей авторського кіно. Теоретики екранних мистецтв про формування вітчизняного інституту продюсерства задля сприяння розвитку кінотовиробництва й прокату авторської екранної продукції. Діяльність провідних українських кінокомпаній («SOTA Cinema Group», «Arthouse Traffic», «Pronto Film», «Жовтень-прокат»), їх значення в продукуванні та поширенні авторського кіно в Україні та за її межами. Транскультурний потенціал авторського кіно, що передбачає його здатність виходити за межі національних чи локальних культурних кодів, транслювати універсальні цінності, естетичні концепції та гуманістичні смисли у глобальний культурний простір. Авторське кіно як засіб міжкультурного

діалогу, здатний поєднувати різні культурні традиції, естетичні стилі та художні мови. Теоретики і практики кіно про сутність співпраці продюсера і режисера-автора, базованої на свободі творчості, довірі й партнерських стосунках. Проблеми продукування та розповсюдження українських авторських фільмів. Регуляторні механізми державної та недержавної фінансової підтримки, контролю фільмовиробництва, прокату кінопродукції в Австрії, Великобританії, Грузії, Естонії, Латвії, Литві, Німеччині, Норвегії, Польщі, Румунії, США, Угорщині, Фінляндії, Франції, Швеції в світлі теорії та практики екранних мистецтв. Теоретичні засади студіювання продукування та дистрибуції авторських фільмів в контексті міжнародного співробітництва. Теоретики екранних мистецтв про участь українських кіновиробників авторських екранних творів у міжнародних проєктах. Теоретики й практики кіно про переваги спільного продукування та дистрибуції фільмів за підтримки фонду «Євримаж», програми Європейської комісії «Креативна Європа», програми «Eurora Cinemas». Інтегрування вироблених в копродукції українських кінострічок, зокрема авторських, в міжнародний культурний простір як теоретична проблема. Взаємодія *творчої свободи митця та виробничих реалій кінопроцесу*: обмеження бюджету, вимоги студій, жанрові та комерційні очікування. Виникнення нових художніх моделей, які поєднують інноваційність авторського бачення з практичними умовами виробництва. Дослідження моделей авторського кіно крізь призму транскультурного потенціалу, що дозволяє: виявити механізми глобальної культурної рецепції та впливу авторського кіно; простежити, як локальні художні практики стають частиною міжнародного кінематографічного діалогу; оцінити, яким чином індивідуальні творчі стратегії митців адаптуються до виробничих та ринкових умов, зберігаючи художню цілісність і транскультурну актуальність. Теоретико-методологічні засади вивчення авторських фільмів в просторі міжнародних кінофорумів. Затребуваність авторського кіно в сучасному культурному просторі кінофорумів. Ведення міжкультурного діалогу засобами авторського кіно як теоретична проблема. Авторські фільми як потужний канал комунікації, складник культурної дипломатії, дієвий інструмент культурної політики. Кінострічки авторських моделей як засіб інтеграції у світовий культурний простір. Місце українських авторських фільмів у міжнародному фестивальному русі в світлі теорії кіно. Аналіз авторського кіно як простору взаємодії творчості, виробництва і глобальної культурної комунікації, де транскультурний потенціал визначає його здатність впливати на сучасний кінопроцес і формувати художнє та естетичне сприйняття глядачів у різних культурних контекстах.

Основні поняття/ключові слова: моделі авторського кіно, авторське кіно, транскультурні взаємодії, творчо-виробничий контекст, кіномистецтво, аудіовізуальні практики, кроскультурний обмін, кінорежисура, кінематографічна мова, сучасний кінопроцес, культурна інтеграція, інтеркультуралізм, кінематографічна типологія.

Рекомендована література: 6, 7, 10, 17-19.

Тема 5. Теоретичні підходи до дослідження кінопроєкту як інструменту культурної політики та творчого управління

Теоретики екранних мистецтв про причини виникнення та суть управління проектами. Визначення поняття «проект». Переваги проектного менеджменту над традиційними методами управління. Теоретичні підходи до вивчення кінопроекту: поняття, основні етапи розробки і реалізації. Кінопроект як сукупність різних видів діяльності, які мають загальні характеристики: спрямованість на конкретні результати, координоване виконання багатьох взаємопов'язаних дій, обмежений час виконання. Теоретичне осмислення кінопроекту як інструменту реалізації культурної політики та культурної стратегії держави, регіону або наднаціональних інституцій. Кінопроект як форма культурного виробництва, у межах якої творчі рішення, виробничі моделі та управлінські механізми перебувають у безпосередній залежності від нормативно-правових, інституційних і ідеологічних засад культурної політики. Управління мистецьким проектом як процес прийняття і реалізації управлінських рішень. Замисел, реалізація, результат як складові проекту. Процедура розробки мистецького проекту. Управління реалізацією видовищних проектів. Ресурсне забезпечення мистецького проекту. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Створення і використання різних організаційних форм проектного управління. Теоретичні підходи до вивчення впливу державних та міжнародних культурних програм, систем фінансування, грантової підтримки, копродукційних угод і фестивальних стратегій на формування концепції кінопроекту, його жанрову модель, тематичні акценти та естетичні пріоритети. Особлива увага приділяється ролі продюсерського управління як посередника між культурною політикою, творчими інтенціями авторів і ринковими умовами функціонування кіноіндустрії. Теоретичні основи вивчення управління конкурентоспроможністю кінопроекту. Управління підтримкою і вдосконаленням конкурентних переваг. Управління конкурентоспроможністю та якістю кінопродукції. Управління маркетинговими службами і контроль за забезпеченням конкурентоспроможності кінопроекту. Сучасний кінопроект як простір реалізації символічної політики, культурної дипломатії та репрезентації ідентичностей, де управлінські рішення визначають не лише економічну ефективність, а й соціальну значущість, ідеологічне наповнення та культурну місію аудіовізуального твору. У цьому контексті теоретичне осмислення управління кінопроектом як аналіз взаємодії між державними інституціями, незалежними продюсерськими структурами, міжнародними фондами та глобальними медіаплатформами. Формування у здобувачів третього рівня вищої освіти здатності до критичного аналізу кінопроекту як об'єкта культурної політики, осмислення механізмів впливу управлінських стратегій на художню форму та смислову структуру кіно, а також здатності до розробки власних теоретичних підходів до дослідження кінопроектів у контексті сучасних культурних і політичних трансформацій.

Основні поняття/ключові слова: теоретичні підходи, дослідження кінопроекту, культурна політика, творче управління, кіномистецтво, аудіовізуальні проекти, кіновиробництво, кінопроцес, культурні стратегії, медіаіндустрія, управління творчістю, культурна інтеграція, кінопроектний аналіз, сучасний кінопроцес.

Рекомендована література: 1,3-5,9,11,18.

Тема 6. Теоретико-методологічне осмислення рекламно-інформаційних структур як складових екранного виробництва в контексті сучасної культурної та медіа-рефлексії

Теоретичні аспекти реклами як можливості для виробника, підприємця заявити про свій товар – аудіовізуальний продукт; донести до кінцевого споживача – глядача, слухача – інформацію про його існування; про певні якісні характеристики продукту і про те, наскільки він відрізняється від інших. Теоретики екранних мистецтв про посилення в сучасній рекламі ролі креатива в просуванні товару: product placement, провокаційний маркетинг (використовується шок і епатаж як головний елемент привертання уваги до товару); вірусний маркетинг (viral marketing, - побудований на продукуванні інформаційних приводів, апріорі цікавих не тільки ЗМІ, але й звичайним громадянам), що включає в себе такі прийоми, як life placement (заснований на створенні в житті споживачів прихованих театралізованих вистав, нестандартних ситуацій, що приваблюють увагу, сприяють продажу товару); прийом word-of-mouth (із вуст у уста, що ґрунтується на продукуванні інформації, котру розповсюджують самі її споживачі); cross-promotion (спеціальні заходи по просуванню мистецького продукту). Теоретичні підвалини класифікації рекламно-інформаційних структур.

Комплексне теоретичне і методологічне вивчення рекламно-інформаційних структур, які виступають невід’ємною складовою сучасного екранного виробництва. Осмислення рекламно-інформаційних структур не лише як технічних або маркетингових елементів, а як носіїв культурних смислів, комунікаційних стратегій та соціально-інформаційних практик, що взаємодіють із художнім і медіа-продуктом. Дослідження взаємозв’язку рекламно-інформаційних процесів з творчою концепцією, виробничою організацією та управлінськими рішеннями, а також їхнє значення для формування культурної, ідеологічної та соціальної репрезентації у сучасному медійному середовищі. Аналіз впливу культурної політики, цифрових медіа та глобальних комунікаційних платформ на структуру, функції та ефективність рекламно-інформаційних компонентів екранного виробництва. Розгляд рекламно-інформаційних структур як *медіа-рефлексивного механізму*, який одночасно організує увагу аудиторії, формує смисли та забезпечує інтеграцію культурного продукту у ширший соціокультурний і медіапростір. Формування *критичного теоретичного бачення аспірантів*, здатності до методологічного аналізу та розробки власних концептуальних підходів до вивчення екранного виробництва в сучасних культурних і медіа-контекстах.

Основні поняття/ключові слова: теоретико-методологічне осмислення, рекламно-інформаційні структури, екранне виробництво, сучасна культура, медіа-рефлексія, аудіовізуальні медіа, кіномистецтво, медіаіндустрія, комунікаційні стратегії, культурні трансформації, медіааналіз, кінопроцес, візуальні комунікації, кросмедійні практики.

Рекомендована література: 5,8,9,11.

Тема 7. Міжкультурний вимір теоретичного осмислення кінофестивалів у сучасному кінопроцесі

Кінофестиваль як простір міжкультурної взаємодії: теоретико-методологічні підходи дослідження в сучасному кінопроцесі. Методологія студіювання фестивалю як організованої культурно-дозвілевої діяльності, що полягає в залученні людей до культури на основі певного виду мистецтва і створює сприятливі умови для зняття психологічної напруги, накопичення та узагальнення творчого досвіду, обговорення проблем співробітництва, тенденцій мистецького розвитку. Реалізація фестивальної діяльності через сукупність мистецьких проєктів, мета яких полягає в створенні духовних цінностей. Специфіка фестивалю як культурно-мистецького явища, що пов'язане з організацією і проведенням певних переглядових заходів і носить комерційний характер. Теоретичне обґрунтування незаперечності фестивальної ідеї, що базується на пропагуванні духовних цінностей, традицій, однак, передбачає як творчий, так і фінансовий результати. Осмислення кінофестивалю як важливої інституційної складової сучасного кінопроцесу, що функціонує не лише як майданчик презентації фільмів, але й як складна міжкультурна комунікативна система. У межах цієї системи відбувається взаємодія різних національних кінематографічних традицій, художніх мов, естетичних парадигм і моделей культурної ідентичності. Теоретики екранних мистецтв про характерні особливості, що дозволяють фестивалю як культурному благу не втрачати в процесі реалізації свою вартість: можливість багатократного практичного втілення, унікальність, нестандартність. Теоретичні аспекти фестивалю як заходу, котрий вимагає певних фінансових затрат. Специфіка цільового фестивального асигнування. Надходження асигнувань фестивалю з бюджетів різних рівнів, спонсорів, інтерес та рівень участі яких залежить від престижності аудиторії того чи іншого культурно-мистецького заходу. Міжкультурний підхід у розгляді кінофестивалю як простору діалогу культур, у якому різні культурні спільноти вступають у процес взаємного пізнання, інтерпретації та порозуміння. Фестивальні програми, принципи відбору фільмів, кураторські стратегії, система нагород і публічний дискурс формують особливий механізм репрезентації культурної різноманітності, сприяючи міжкультурній комунікації та культурному посередництву. Теоретичні та практичні підвалини адміністративно-управлінської структури фестивалю. Теоретичні й методологічні прийоми аналізу кінофестивалів: культурологічний, порівняльний, інституційний, комунікативний, семіотичний та постколоніальний підходи. Дослідження кінофестивалю як динамічного елементу кінопроцесу, що впливає на міжнародну циркуляцію фільмів, формування кінематографічного канону та рецепція кіномистецтва в різних культурних контекстах.

Теоретичні аспекти класифікації фестивалів. Організація фестивальної діяльності. Ефективний менеджмент, чіткість, злагодженість та швидкість роботи як складові адміністративного компоненту фестивалю. Теоретичні підходи до вивчення етапів управління фестивальною діяльністю; прогнозування, планування, організація, контроль, облік, аналіз, регулювання. Соціально-економічна та культурно-просвітницька значимість функціонування Українських національних стендів на фестивальних кіноринках у Каннах,

Берліні, Торонто. Популяризація українського кіномистецтва в межах проведення фестивалів національного кіно в країнах Європи. Формування вітчизняними режисерами, авторами національного бренду «українське кіно», «українське авторське кіно» в міжкультурному просторі. У сучасному кінопроцесі кінофестивалі виконують функції міжкультурних медіаторів, де поєднуються локальні кінематографічні практики з глобальним культурним простором. Кінофестивалі і сприяння налагодженню міжкультурного діалогу, актуалізації соціокультурних проблем і формування спільного художнього поля сучасного кіно. Комплексний аналіз кінофестивалю як інституції міжкультурної взаємодії, що відіграє ключову роль у розвитку сучасного кінопроцесу та міжкультурної культурної комунікації.

Основні поняття/ключові слова: міжкультурний вимір, теоретичне осмислення, кінофестивалі, сучасний кінопроцес, кіномистецтво, аудіовізуальні практики, культурна взаємодія, міжнародні фестивалі, кінопроекти, кроскультурні комунікації, кінематографічна індустрія, культурна політика, фестивальне середовище, медіадослідження.

Рекомендована література: 1,2,6,7,9,10.

Завдання до семінарських занять:

№	Завдання	Кількість годин
Тема 1	Розглянути світоглядні аспекти художнього відтворення картини світу в екранних мистецтвах як складової та медіатора транскультурних процесів сучасної художньої культури, проаналізувавши монографію: 1. Зубавіна І. Б. Екранна культура: засоби моделювання художньої реальності (час і простір у кінематографі). Київ: Інтертехнологія, 2006. 272 с.	2
Тема 2	Розглянути методологічні засади вивчення видової та жанрової специфіки сучасного кінематографа, проаналізувавши такі наукові праці: 1. Зубавіна І.Б. Дигітограф як обшир креативності у сучасній екранній культурі. https://www.culturology.academy/wpcontent/uploads/KD6_Zubavina.pdf 2. Алфьорова З. І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія. Харків : ХДАК, 2008. 268 с.	2
Тема 3	Проаналізувати запропоновані наукові тексти (за вибором аспірантів) з позицій естетики кіно, звернувши увагу на: • трактування кінопроцесу як художньої системи; • розуміння екранного образу та його естетичної автономії; • концепції глядацького сприйняття й екранного досвіду. Виявити та порівняти ключові естетичні категорії, що використовуються авторами (образ, форма, хронотоп, тілесність, афект, наратив, подія). Окреслити трансформацію теоретичних уявлень про кіно: • від класичних естетичних моделей (реалізм, формалізм); • до сучасних підходів (феноменологія, теорії візуальності, афективна естетика). Сформулювати власну аналітичну позицію щодо сучасного осмислення кінопроцесу (обсяг письмової роботи: 5–7 сторінок).	2

№	Завдання	Кількість годин
	Кириленко К. О. Візуальна культура як предмет філософсько-естетичного аналізу // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2018. – № 2. – С. 23–28. Савчук В. В. Естетика екранного образу в контексті сучасної культури // Культура і сучасність. – 2017. – № 1. – С. 14–20. Шевченко О. М. Кіномова як естетичний феномен сучасного екранного мистецтва // Мистецтвознавчі записки. – 2020. – Вип. 37. – С. 112–118.	
Тема 4	Розглянути проблему функціонування моделей авторського кінематографа на перетині творчо-виробничих реалій у просторі транскультурних взаємодій, проаналізувавши монографію Погребняк Г. П. Авторський кінематограф у культурному просторі другої половини ХХ – початку ХХІ століття: монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 448 с.	2
Тема 5	Розглянути проблему теоретичних засад вивчення кінопроекту крізь призму особливостей створення й управління та як інструменту культурної політики, проаналізувавши статті (за вибором аспірантів) Погребняк Г. П. – Виробництво та дистрибуція авторського кіно в Україні як державна проблема. Частина 1. Фільмовиробництво і проблеми державної підтримки кіногалузі. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : щокварт. наук. журнал. Київ. 2021. № 4. С.183–189. – Виробництво та дистрибуція авторського кіно в Україні як державна проблема. Частина 2. Продуктування й поширення режисерських моделей авторського кіно в контексті діяльності Українського культурного фонду та Державного агентства України з питань кіно. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : щокварт. наук. журнал. Київ. 2022. № 1. С.191–196. – Режисерські моделі авторського кіно в контексті міжкультурного діалогу. Частина 1. Копродукція як спосіб реалізації продюсерсько-режисерських моделей. Культура і сучасність : альманах. Київ, 2021. № 2. С. 23–28. Частина 2. Творчість режисера-автора в системі міжнародного співробітництва. Культура і сучасність : альманах. Київ. 2022. № 1. С. 35–41. Частина 3. Творчість режисерів-авторів за сприяння міжнародних програм, фондів, конвенцій. Культура і сучасність : альманах. Київ, 2022. № 2. С.8–15. – Режисерська творчість у контексті європейських культурних практик державної підтримки аудіовізуального виробництва та дистрибуції. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : щокварт. наук. журнал. Київ. 2023. №1. С. 36–41.	2

Критерії оцінювання при поточному оцінюванні:

Критерії оцінювання	Кількість балів
<i>Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях:</i>	
Всебічна репрезентація матеріалу; демонстрація широкої ерудиції; багатоаспектне розкриття теми; володіння понятійним апаратом, логіка та чіткість формулювань; занурення у концептуальний контекст	10-12
Недостатнє володіння матеріалом; обізнаність з проблемою, але наявність некоректних формулювань; обсяг знань виявляється недостатньо повним для всебічного розкриття теми; відсутність чіткості у володінні понятійним апаратом; відсутність уявлень про концептуальний контекст	7-9

Критерії оцінювання	Кількість балів
Поверховість у володінні матеріалом; обмеженість знань, значна кількість неточностей у формулюваннях; відповіді відверто формалізовані і свідчать про незацікавлене ставлення до матеріалу; вкрай поверхнєве володіння понятійним апаратом; невміння концептуалізувати матеріал задля цілісної презентації завдання; відсутність знань, що дозволяють зануритися у концептуальний контекст; фактичне неволодіння допоміжною літературою	4-6
Практична відсутність знань; індиферентне ставлення до поставлених завдань; серйозні помилки у процесі презентації матеріалу, неволодіння понятійним апаратом, відсутність уявлень про концептуальний контекст	0-3

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження;
- проблемний;
- дослідницький;
- практичний.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1-7	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури	доповідь на семінарських заняттях / відповіді на екзамені	-

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою. Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної та позааудиторної роботи і відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів.

Поточний контроль: поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру проводиться за результатами виконання завдань до семінарських занять, під час виступів та участі в обговореннях.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену в усній формі.

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Схарактеризуйте концепт «сучасний кінопроцес» та його основні складові.
2. Схарактеризуйте домінуючий зміст сучасної кінотворчості.

3. Визначте місце загальнолюдських цінностей в сучасному кіно.
4. Розкрийте поняття екранних мистецтв у системі сучасної художньої культури та охарактеризуйте їхню роль у транскультурних процесах.
5. Проаналізуйте концепт транскультурності в культурології та поясніть його значення для дослідження екранних мистецтв.
6. Поясніть специфіку функціонування екранних мистецтв як простору взаємодії локальних і глобальних культурних практик.
7. Охарактеризуйте основні транскультурні стратегії художньої репрезентації в сучасних екранних творах.
8. Визначте вплив глобалізаційних процесів і цифрових медіа на трансформацію екранних мистецтв у XXI столітті.
9. Проаналізуйте явище гібридизації художніх форм та інтермедіальності в транскультурному екранному мистецтві.
10. Розкрийте роль екранних мистецтв у формуванні нових моделей культурної ідентичності в умовах транскультурності.
11. Порівняйте транскультурний підхід із міжкультурним і мультикультурним у дослідженні екранних мистецтв.
12. Обґрунтуйте значення екранних мистецтв як культурного медіатора в сучасному глобальному художньому просторі.
13. Наведіть та проаналізуйте приклади екранних творів, що репрезентують транскультурні художні практики, з урахуванням їхньої естетичної та соціокультурної специфіки.
14. Розкрийте жанрову специфіку сучасного кіно як вимомога часу.
15. Розкрийте поняття кінопроцесу як цілісної естетичної та культурної системи.
16. Охарактеризуйте основні теоретичні підходи до осмислення кінопроцесу в історії кінотеорії.
17. Проаналізуйте відмінності між класичними та сучасними моделями теоретичного осмислення кінопроцесу.
18. Поясніть вплив соціокультурних трансформацій на розвиток теоретичних концепцій кінематографа.
19. Розкрийте естетичну специфіку екранного образу в сучасних теоріях кіно.
20. Проаналізуйте категорії простору й часу (хронотопу) в структурі кінопроцесу.
21. Охарактеризуйте монтаж як провідний естетичний і смислотворчий принцип кіномистецтва.
22. Поясніть співвідношення понять форма, стиль і жанр у сучасному кінопроцесі.
23. Розкрийте роль кадру, ритму, світла й кольору в естетичній організації кіномови.
24. Проаналізуйте феномен екранного досвіду глядача в контексті феноменологічних теорій кіно.
25. Розкрийте поняття екранної чуттєвості як естетичної категорії сучасного кінематографа.
26. Поясніть значення тілесності й афекту в структурі кінопроцесу.
27. Охарактеризуйте трансформацію ролі глядача в сучасних екранних практиках.

28. Проаналізуйте місце кіномистецтва в сучасній візуальній культурі.
29. Розкрийте естетичну специфіку гібридних і трансмедійних форм кінопроцесу.
30. Поясніть вплив цифрових технологій на теоретичні засади кіномистецтва.
31. Охарактеризуйте основні естетичні виклики теорії кіно в умовах цифрової культури.
32. Проаналізуйте проблему авторства в сучасному теоретичному осмисленні кінопроцесу.
33. Розкрийте поняття авторського стилю як естетичної категорії кіно.
34. Охарактеризуйте роль національного контексту у формуванні теоретичних моделей кінопроцесу.
35. Проаналізуйте внесок сучасних українських кінознавчих досліджень у теорію кіномистецтва.
36. Охарактеризуйте основні методологічні підходи до аналізу сучасного кінопроцесу.
37. Поясніть значення міждисциплінарного підходу в теоретичному осмисленні кіно.
38. Проаналізуйте взаємодію естетичного, філософського та культурологічного підходів у теорії кіно.
39. Окресліть перспективи подальшого розвитку теоретичних досліджень кінопроцесу.
40. Поясніть, у чому полягає специфіка кінопроєкту як об'єкта культурної політики.
41. Охарактеризуйте кінопроєкт як форму культурного виробництва та культурного менеджменту.
42. Проаналізуйте взаємозв'язок між культурною політикою та концептуальним задумом кінопроєкту.
43. Визначте, як державні інституції та культурні програми впливають на процес створення кінопроєктів.
44. Розкрийте, роль продюсера у реалізації культурної політики через кінопроєкт.
45. Порівняйте, державні та незалежні моделі управління кінопроєктами в контексті культурної політики.
46. Проінтерпретуйте, вплив систем фінансування (грантів, копродукцій, пітчінгів) на художню структуру кінопроєкту.
47. Проаналізуйте, значення фестивальної та дистрибуційної стратегії як інструментів культурної політики.
48. Оцініть, роль кінопроєкту у формуванні національної ідентичності та культурної пам'яті.
49. Визначте, як цифрові платформи та стримінгові сервіси трансформують управління кінопроєктами в культурно-політичному контексті.
50. Проаналізуйте, вплив міжнародних копродукцій на культурний суверенітет та репрезентацію національного кіно.
51. Сформулюйте, критерії ефективності кінопроєкту з позицій культурної політики.
52. Аргументуйте, чому управлінські рішення є складовою художнього результату кінопроєкту.

53. Зіставте, українську модель культурної політики у сфері кіно з європейськими підходами.
54. Запропонуйте, власну теоретичну модель аналізу кінопроекту як інструменту культурної політики.
55. Охарактеризуйте методологічні підходи до вивчення видової та жанрової специфіки сучасного кінематографа.
56. Проаналізуйте, яким чином різні види кінематографа (ігровий, документальний, анімаційний, експериментальний) репрезентують загальнолюдські проблеми.
57. Розкрийте функції жанру у сучасному кіно як засобу осмислення соціальних, етичних та екзистенційних питань.
58. Поясніть взаємозв'язок між видовою структурою фільму та його художнім змістом у контексті актуальних загальнолюдських проблем.
59. Охарактеризуйте трансформацію жанрових моделей у сучасному кінематографі під впливом глобальних криз, технологічних змін і соціальних викликів.
60. Проаналізуйте роль методології у виявленні та інтерпретації універсальних тем і проблем сучасного кіно.
61. Обґрунтуйте значення гібридизації жанрів у формуванні художньої та емоційної виразності сучасних фільмів.
62. Наведіть приклади фільмів, які репрезентують ключові загальнолюдські проблеми, та поясніть, як їхні жанрові особливості сприяють художньому осмисленню цих проблем.
63. Розкрийте значення методологічного аналізу у формуванні міжкультурного та глобального розуміння сучасного кінематографа.
64. Проаналізуйте роль кінематографа як художнього механізму, що відображає та моделює загальнолюдські проблеми у сучасному культурному контексті.
65. Схарактеризуйте кіноринок як складову сучасного кінопростору.
66. Схарактеризуйте українське кіно у сучасному фестивальному кінопросторі.
67. Схарактеризуйте артхаус і мейнстрім як складові сучасного кінопроцесу.
68. Схарактеризуйте неігрове кіно як відображення подій сучасності.
69. Схарактеризуйте творчий експеримент в сучасному кіномистецтві.
70. Охарактеризуйте рекламно-інформаційні структури як складові екранного виробництва.
71. Проаналізуйте взаємозв'язок рекламно-інформаційних структур із творчою концепцією екранного продукту.
72. Поясніть роль рекламно-інформаційних процесів у формуванні культурних сислів.
73. Окресліть управлінські аспекти інтеграції рекламно-інформаційних структур у виробничий процес.
74. Визначте вплив культурної політики на рекламно-інформаційні стратегії у кіно та медіа.
75. Розкрийте роль цифрових платформ і стримінгових сервісів у трансформації рекламно-інформаційних структур.

76. Проаналізуйте функції рекламно-інформаційних структур у медіа-рефлексії та соціальній репрезентації.
77. Охарактеризуйте методи та підходи теоретико-методологічного аналізу рекламно-інформаційних компонентів екранного виробництва.
78. Поясніть взаємодію рекламно-інформаційних структур із фестивальними та дистрибуційними стратегіями.
79. Сформулюйте критерії ефективності рекламно-інформаційних структур у контексті екранного виробництва.
80. Схарактеризуйте феномен авторства в кіномистецтві: традиції і сучасність.
81. Схарактеризуйте поняття «кіномерчандайзинг».
82. Схарактеризуйте концепт «крос-промоушен».
83. Схарактеризуйте концепт «talent relation» і його роль у формуванні позитивного образу продукту.
84. Поясніть, що розуміється під кінофестивалем як інституцією сучасного кінопроцесу?
85. У чому полягає сутність міжкультурної взаємодії в межах кінофестивалю?
86. Які функції виконує кінофестиваль у системі міжкультурної комунікації?
87. Які культурні коди взаємодіють у фестивальному кінопросторі?
88. Як фестивальна селекція впливає на репрезентацію національних кінематографій?
89. Яку роль відіграють кураторські стратегії у формуванні міжкультурного діалогу?
90. Назвіть один із теоретичних підходів до аналізу кінофестивалів.
91. Як кінофестивалі сприяють міжнародній циркуляції фільмів?
92. У чому полягає посередницька роль кінофестивалів між локальним і глобальним кіно?
93. Який аспект кінопроцесу найвиразніше проявляє міжкультурний характер фестивалів?
94. Охарактеризуйте поняття авторського кіно та визначте його ключові художні, творче-виробничі та культурологічні особливості.
95. Проаналізуйте моделі авторського кіно на перетині творчих і виробничих реалій. Яким чином виробничі умови впливають на художню реалізацію?
96. Розкрийте зміст транскультурного потенціалу авторського кіно та поясніть, як він проявляється у сучасних кінопроєктах.
97. Охарактеризуйте роль авторського кіно у формуванні міжкультурного діалогу та глобальної рецепції кінематографічних творів.
98. Проаналізуйте взаємозв'язок між індивідуальним стилем режисера та виробничими, організаційними обмеженнями кінопроцесу.
99. Обґрунтуйте значення локальних культурних кодів у побудові моделей авторського кіно, що мають транскультурну актуальність.
100. Розкрийте методологічні підходи до дослідження авторського кіно та оцініть їхню ефективність для аналізу творчо-виробничих та транскультурних аспектів.
101. Наведіть приклади авторських фільмів, що успішно поєднують художню цілісність та виробничу реальність, поясніть їхній транскультурний потенціал.

102. Проаналізуйте роль авторського кіно у розвитку сучасного кінопроцесу та його здатність формувати художнє та культурне сприйняття у різних країнах.
103. Оцініть значення транскультурного підходу для розуміння взаємодії творчих і виробничих стратегій у сучасному авторському кіно.

Критерії оцінювання при підсумковому оцінюванні - екзамен:

Критерії оцінювання екзамену	Кількість балів
Аспірант добре засвоїв програмний матеріал, продемонстрував уміння послідовно, логічно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати його та робити порівняльну характеристику різних думок, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, робити правильні й достатньо аргументовані висновки та узагальнення. Виявляє творчі здібності, схильність до самостійної науково-дослідницької роботи.	31-40
Досить вільно володіє матеріалом в обсязі навчальної програми, вміє послідовно та логічно викладати матеріал, робити, в основному, правильні та аргументовані висновки й узагальнення, але разом з тим, допускає окремі неточності при висвітленні проблеми чи відповідаючи на додаткові питання, що свідчить про недостатньо глибоке засвоєння програмного матеріалу.	21-30
Аспірант повною мірою відтворює програмний матеріал, але зорієнтований на репродуктивне відтворення матеріалу, а не його творче осмислення і засвоєння. Матеріал викладено недостатньо послідовно, логічно та аргументовано, відповіді на додаткові питання – непевні й неточні.	11-20
Аспірант не знає значної частини програмного матеріалу, основного змісту джерел, відповідає на питання непослідовно, нелогічно, без належної аргументації, припускається суттєвих помилок у висновках.	0-10

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Види робіт	К-сть одиниць	К-сть балів за одиницю	Макс. кількість балів
Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях за темами 1-5	5	12	60
Екзамен	1	-	40
Загальна кількість балів			100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
64-73	D	Задовільно – посередній рівень знань з незначною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання	Середній (репродуктивний)
60-63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова

1. Алфьорова З. І. Історія кінематографа і телебачення : навч. посіб. / З. І. Алфьорова. – Х. : ХДАК, 2007. – Ч. 1. – 87 с.
2. Бесклубенко С.Д. Відеологія / С.Д.Бесклубенко. – К.:Альтпрес, 2004. – 322 с.
3. Брюховецька Л. Кіносвіт Юрія Іллєнка / Л. Брюховецька. – К. : Редакція журналу «Кіно-Театр»; Задруга, 2006. – 288 с.
4. Брюховецька Л. І. Леонід Осика / Л. І. Брюховецька. – К. : Академія, 1999. – 220 с.
5. Брюховецька Л. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х / Л. Брюховецька. – К. : АртЕк, 2003. – 384 с.
6. Брюховецька Л. Своєрідне кіно Леоніда Бикова / Л. Брюховецька. – К. : Редакція журналу «Кіно-Театр»; Задруга, 2010. – 340 с.
7. Вайда Анджей. Кіно і решта світу : автобіографія.; пер. з польс. В. Авксентьевої. – К. : Етнос, 2004. – 312 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Vaida_Andzhei/Kino_i_reshta_svitu_Avtobiografia/
8. Вайда Анджей. Повертаючись до перейденого.; пер. з польс. та упор. В. Авксентьевої. – Львів : Каменяр, 2000. – 158 с.
9. Доброскок О. Кіно і його засоби. Світова кінокласика: зб.ст.– К.: Видавничий дім «КМ Akademia, 2000.– С. 6-10.
10. Зубавіна І. Б. Специфіка проявів сюрреального у кінематографі України. *Мистецтвознавство України* : зб. ст. Київ, 2004. Вип. 4. – С. 204–213. URL: <https://mari.kviv.ua/publications/monographs/individual-monographs>
11. Зубавіна І. Б. Екранна культура: засоби моделювання художньої реальності. К. : Інтертехнологія, 2006. – 272 с. URL: <https://mari.kviv.ua/publications/monographs/individual-monographs>
12. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. К. : Щек, 2008. – 365 с. URL: <https://mari.kviv.ua/publications/monographs/individual-monographs>
13. Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. – К. : Інститут проблем сучасного мистецтва, 2007. – 296 с. URL: <https://mari.kviv.ua/publications/monographs/individual-monographs>
14. Зубавіна І. Б. Художнє моделювання екранного хронотопу як засіб кінематографічної репрезентації світу. *Мистецтвознавство України*. – Київ, 2010. – Вип. 11. – С. 133–140.
15. Іллєнко Ю. Парадигма кіно. К. : Абрис, 1999. – 416 с.
16. Мусієнко О. Новаторські течії у французькому кінематографі (друга половина XX століття) : навч. посіб. К. : Заповіт, 2005. – 116 с.

17. Погребняк Г.П. Авторські фільми на кіно- й телеекрані / Г.П.Погребняк // Студії мистецтвознавчі: Театр. Музика.Кіно: [Наук. журнал, чис.3/4 (43/44)].– К.: НАНУ, ІМФЕ ім.М.Т.Рильського, 2013. – С.75 – 81. URL: https://sm.etnolog.org.ua/download/2013_3-4.html
18. Погребняк Г.П. Авторське кіно як відображення духовного відродження нації. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац.ун-т театру,кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого; Редкол.: О.І. Безгін (голова) та ін. – К.– Вип.19.– 2016.– С.106 – 113.
19. Погребняк Г.П. Моделі авторства в кіно: можливості взаємовпливу Студії мистецтвознавчі: Театр. Музика.Кіно: [Голов.ред. Г.Скрипник]. – К.: НАНУ, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, 2016. – Чис. 3(55).– С.51 – 57. URL: https://sm.etnolog.org.ua/download/2016_3.html
20. Поетичне кіно: заборонена школа. К. : АртЕк; редакція журналу «Кіно-Театр», 2001. – 464 с.
21. Pogrebnyak H. Ukrainian cinematography in the context/ of intercultural cooperation// IMAGES: International Journal of European Film, Performing Arts and Audiovisual Communication. Poznań 2023. Volume XXXIV. Number 43. S.97–110. URL: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/i/article/view/39832>
22. Скуратівський В. Екранні мистецтва в соціокультурних процесах ХХ століття. Генеза. Структура. Функція. У двох книгах. – К.: КМЦ «Поезія», 1997.
23. Холодинська С.М. Кінематограф і телебачення – «поліфонічні» види мистецтва (естетико-художні особливості). Вісник Маріупольського державного університету.– 2012.– Вип.4.– С. 96 – 102.
24. Черков Г. Екранний світ – діалог реальностей : монографія . Ін-т мистецтвознав. фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – К., 2003. – 224 с.
25. Чміль Г. Екранна культура: плюральність проявів. Х. : Крук, 2003. – 334 с. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=820090>
26. Шкляревський Г. Режисура: морфологія та синтаксис екранних мистецтв : навч. посіб. К. : Либідь, 2004. – 260 с.

Додаткова

27. Alltnson Mark. A Spanish Labyrinth. The Films of Pedro Almodovar / Mark Alltnson. – London; New-York, 2021. – 258 p. URL: <https://dokumen.pub/a-spanish-labyrinth-the-films-of-pedro-almodovar-9780755699209-9781860645075.html>
28. Nemeskurty Istvan. Word and Image. History of the Hungarian Cinema / Istvan Nemeskurty. – Budapest, 1974. – 252 p. URL: <https://archive.org/details/wordimagehistory0000neme>
29. Parkinson David. History of Film / David Parkinson. – Thames and Hudson, 1995. – 264 p.
30. Зарічна Я. Кінофестиваль «Молодість»: історія становлення і специфіка функціонування. <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/303039>
31. Лащ К.С., Чуланова Г.В. Використання мовних засобів у рекламі кіно. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/46571>
32. Pogrebniak, G. P., Gavran, I. A., Honcharuk, S. M., Mykhalov, V. Y., & Kot, H. M. Author's Cinematograph of New Hollywood: The Issue of Director's Self-Fulfilment // Linguistics and Culture Review, 5(S4), 1098-1113. URL: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1739>
33. Pogrebniak, G. P., Gavran, I. A., Honcharuk, S. M., Mykhalov, V. Y., & Kot, H. M. The art of director, screenwriter, and actor Martin Scorsese as an author's cinematography model // Linguistics and Culture Review, 5(S4), P.1439-1450. URL: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1765>.
34. Погребняк Г.П. Режисерська творчість в контексті виробництва та поширення копродукції // Освітні виклики соціокультурної сфери. Імплементация європейських цінностей в аудіовізуальній культурі в умовах воєнного часу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 13 жовтня 2022 р., м. Київ. Упоряд.: О. В. Безручко, С. В. Железняк. Київ

- : Вид. центр КНУКіМ, 2022. Ч. II. С. 112–119. <https://ikitb.knukim.edu.ua/nauka/naukovi-zakhody.html>
35. Погребняк Г.П., Предаченко О.О. Кінопоттеріана як феномен екранної полі режисури // Аудіовізуальне мистецтво і виробництво : матеріали VII круглого столу, м. Київ, 20 трав. 2022 р. / упоряд.: О. В. Безручко, С. В. Желєзняк. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 10–13. <https://ikitb.knukim.edu.ua/nauka/naukovi-zakhody.html>
 36. Погребняк Г.П. Театральний досвід кінорежисера. Інґмар Берґман // Мистецтво у нелінійному просторі // Збірник матеріалів II міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2023 року. Тернопіль. 2023. С. 240 – 243. <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/31074>
 37. Погребняк Г.П. Director and Composer: Creative Collaboration in the Screen Space // Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали VII Всеукр. наук. конф. молод. вч., асп. та магістран. / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. ; Наук. тов. студ., асп., доктор. і молод. вч. (Київ, 02 листопада 2023 р.). Київ : НАКККіМ, 2023. С. 156-158. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/Akademiia/Vydannia/konferentsii/Tezv_02_11_2023_2.pdf
 38. Погребняк Г.П. Сценічний досвід кінорежисера // Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (Київ, 09 листопада 2023 р.). Київ : НАКККіМ, С. 133–135 2023. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/Akademiia/Vydannia/konferentsii/Tezv_09_11_2023-2.pdf
 39. Погребняк Г.П. Театральна діяльність кінорежисера // Сценічне та музичне мистецтво: циркові та естрадні жанри. Науково-методичний аспект: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (17 – 18 квітня 2024 року) / редкол: О. В. Яковлев, Г. Е. Овчаренко [та ін.]. Київ: КМАЕЦМ, 2024. С. 196–199. URL: <https://kmaecm.edu.ua/pro-akademiyu/struktura-akademiyi/naukova-diyalnist/konferenciya>
 40. Погребняк Г.П. Авторський кінематограф у культурному просторі другої половини XX – початку XXI століття <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/4432>
 41. Романюк Л. Жанри реклами кіно та способи їх впливу на глядача. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/16186/1/>
 42. Шевчук Ю.С. КОНЦЕПТУАЛЬНА КІНОРЕКЛАМА ЯК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/7/80.pdf>